

Amity Gaige

Alledaagse wanen

Roman

Vertaald door
Wim Scherpenisse en Mieke Trouw

AGATHON

Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Houten-Antwerpen

Oorspronkelijke titel: *O My Darling*
Omslagontwerp: Dog and Pony
Omslagfoto: Charles Plante | Tetra Images | Corbis
Opmaak: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 00 33022 5 | NUR 302

© 2005 by Amity Gaige
© 2013 Nederlandstalige uitgave: Wim Scherpenisse & Mieke Trouw
en Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv, Houten – Antwerpen
Eerste druk 2013
Oorspronkelijke uitgave: Other Press, New York
Published by arrangement with the author. All rights reserved.

www.amitygaige.com
www.unieboekspectrum.nl

Agathon maakt deel uit van Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv,
Postbus 97, 3990 DB Houten

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 Auteurswet 1912, juncto het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB, Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

*Op aarde is de liefde op haar plaats;
ik weet voor haar nergens een beter thuis.*

– Robert Frost

Verjaardag

‘Zeg het nou,’ zei ze.

‘Nee,’ zei hij.

‘Toe nou.’ Ze lachte. ‘Zeg nou gewoon wat het is.’

‘Nee,’ zei hij. ‘Je moet raden.’

‘Raden? Raden?’ Ze had haar beide handen op haar hoofd gelegd. ‘Ik hou niet van raden, dat weet je toch? Geef nou hier.’

‘Ik wil dat je raadt,’ zei Clark effen, en hij bleef het cadeau achter zijn rug houden. De jonge echtelieden, Clark en Charlotte Adair, stonden midden in hun keuken, die ze de vorige dag geel hadden geschilderd. Overal in huis stonden nog ingepakte dozen, want ze waren nog maar net verhuisd.

Clark zei het als terloops, maar zijn knieën knikten van de opwindning – er was vandaag iemand jarig. Het was een dag om de jeugd te eren, die hij zich herinnerde als een soort melkweg van snoep en verrassingen. Een dag om je net zo geliefd en aanbeden te voelen als toen je klein was,

althans zo geliefd en aanbeden als hij zich had gevoeld, en helemaal te vergeten dat je volwassen was. Verjaardagen. Hij herinnerde zich de lichaamswarmte van zijn ouders achter zich als hij de gasten wenkte binnen te komen en niet in de regen te blijven staan. Clark was nog geen dertig, maar hij zou het weldra worden en wat hem tot nu toe aan het volwassen-zijn was opgevallen, waren de vele problemen die spontaan de kop opstaken, hoe innemend je je ook gedroeg. Het waren er te veel om op te noemen. Maar vandaag was er iemand jarig en op zo'n dag zette je dat allemaal van je af.

‘Oké,’ zei Charlotte schouderophalend. Ze deed twee stappen achteruit en bezag haar man met een vinger in haar mond. Ze leek opeens aardigheid in het spelletje te krijgen.

‘Bloemen,’ zei ze.

‘Nee,’ zei Clark, en hij signaleerde dat ze onmiddellijk opgelucht keek. ‘Bloemen zijn voor gewone dagen. Vandaag ben jij jarig.’

‘Wat heb je dan voor me gekocht?’ Ze bloosde. Hij keek gebiologeerd naar haar bleke gezicht met de hoogrode wangen. Ze waren allebei heel lang en mager, als twee helften die bij elkaar hoorden. Maar Charlotte was bleek en blond, terwijl Clark met zijn donkere krullen en een vaag Arabische neus meer schaduw tinten vertoonde. Charlotte trok haar pink uit haar mond, die roze was geworden van het zuigen.

‘Waarom grijns je?’ vroeg ze.

‘Verdomme,’ zei hij, bijna tegen zijn zin. ‘Wat ben je mooi.’

Zo mooi als een kind. Verbijsterend. Je ziet eruit als een zevenjarige. Alsof je net een poos buiten hebt gespeeld.'

'Ik zou nooit meer een meisje van zeven willen zijn,' zei Charlotte.

'Nee, nee,' zei Clark snel. 'Ik bedoel van geest.'

'Ik zou nooit meer zeven willen zijn,' herhaalde Charlotte, 'zéker niet van geest.'

'Nou,' zei Clark, en hij schutterde achter zijn rug wat met het cadeau, 'ik bedoelde eigenlijk dat je er gelukkig uit ziet. Ik zie je graag gelukkig.'

Charlottes blik daalde af naar Clarks navel. Haar gezicht werd ernstig. Ze streek met één vinger een sliert sluik blond haar uit haar ogen. Het leek alsof ze probeerde dwars door zijn lichaam heen naar het verjaarscadeau te kijken.

Ze keek op. 'Hopelijk heb je niet iets heel duurs voor me gekocht,' zei ze. 'Ik heb toch gezegd dat ik dit jaar niks duurs wilde. Nu met ons nieuwe huis...'

Het gemak waarmee Clark geld uitgaf was soms een strijdpunt, maar als hij er nu over viel dat zij erover was begonnen, zou dat een geheel nieuwe, bijkomstige ruzie opleveren. Er was vandaag iemand jarig. (Charlotte, maar deed het er in een huwelijk toe wie er jarig was?) Een dag om terug te denken aan de honger die je als kind had naar alles wat nieuw was, naar ieder woord en elke onvervalste ochtend. Hij voelde achter zijn rug aan het pak.

'Het is niks duurs,' zei hij.

'Oké,' zei ze, en ze keek naar het plafond. 'Geen bloemen dus, en niks duurs.'

Charlotte Adair vroeg zich af wat het in vredesnaam kon zijn. Een cadeau. Een verjaarscadeau. Plotseling betrapte ze zich erop dat ze geloofde dat die nietige cadeauverpakking iets prachtigs van een verlanglijstje van lang geleden bevatte – een harp, een pony, een kasteel. Ze werd duizelig van de gedachte. Ze kreeg het gevoel dat alles om haar draaide. Zij was het feestvarken. Het cadeau was voor haar. Ze deed haar ogen dicht en voelde de scheurende druk van een lach in haar borstkas. Maar op datzelfde moment schoten haar ogen weer open. Ze was bang om met haar ogen dicht te staan als een kind dat tot God bad. Ze keek achterdochtig om zich heen naar de vreemde nieuwe keuken. Toen keek ze naar het beschaduwde gezicht van haar man – amandelkleurige huid, mooie ogen. Nam hij haar soms in de maling?

‘Laat kijken,’ zei ze.

‘Vergeet het maar,’ zei Clark lachend. ‘Als je het ziet, weet je het meteen.’

Ze deed een stap achteruit. Haalde diep adem. Natuurlijk nam hij haar niet in de maling. Hij vond het leuk om cadeautjes te geven. Hij hield van verjaardagen.

‘Is het... weer zo’n beeldje?’ vroeg ze.

Clark bevoelde het cadeau opnieuw. Het was geen beeldje, want dat beeldje had vorig jaar tot de nodige discussies geleid. Hij vond inmiddels zelf ook dat het een vreemd cadeau was geweest, iets wat beter bij een kind paste. Maar het had zo ontzettend veel op haar geléken, wilde hij nog steeds tegenwerpen, een porseleinen meisje dat haar opvallend lange haar uitwong.

‘Nee,’ zei hij. ‘Het is beslist geen beeldje.’

‘Hé,’ zei Charlotte, en ze keek hem flirterig aan. ‘Heb je die ketting voor me gekocht die ik laatst bij Shand zag? Ben je stiekem teruggegaan om hem voor me te kopen?’

Het duurde even voordat Clark zich herinnerde dat ze samen een ketting hadden gezien.

‘Nee,’ zei hij. ‘Geen ketting of armband of iets in die geest.’

‘Oké,’ zei Charlotte. ‘Wil je me het cadeau dan nu geven?’

‘Kom op,’ zei Clark. ‘Gebruik je fantasie.’

Zodra hij ‘fantasie’ had gezegd, wist hij dat hij het verkeerde woord had uitgekozen. Vanaf het moment dat ze aan de verhuizing waren begonnen, was Charlottes gebrek aan fantasie een probleem geworden. Ze staarde naar de lege vertrekken, knipperde met haar ogen en was niet in staat ze ingericht voor zich te zien. Clark had het gevoel dat alles bij haar dezelfde vaste plek moest krijgen en op de vertrouwde manier gebruikt moest worden. Ze was niet in staat tot dromen, tot raden. De voorafgaande week was hij zo ver gegaan haar ‘saai’ te noemen, en om te bewijzen dat ze dat niet was had ze alles weer uit de keukenkastjes gehaald en tegen de muur stukgesmeten. Behalve onder andere al het porselein van zijn moeder had ze ook het verjaarsbeeldje kapotgegooid, en daarom was het van haar ook niet zo slim om weer over dat beeldje te beginnen, dacht Clark.

Charlottes blik verduisterde. Ook zij herinnerde zich het incident met het porselein. Ze zag de witte borden als verwensingen door de lucht vliegen. Ze hadden wel vaker ruzie

gehad maar nooit zo erg; er waren nooit eerder dingen kapotgegooid. Nu was hun eerste huis ingewijd met een stortregen van porselein. Ze voelde zich heel schuldig, maar ook impliciet opnieuw aangeklaagd. Ze haalde diep adem. Ze probeerde in gedachten te houden dat ze jarig was, dat het een dag was om je plaats als middelpunt van de wereld op te eisen voordat je weer opzij moest gaan voor een van de andere zes miljard mensen, een dag om je kosmisch mooi en begeerd te voelen, en ze probeerde dat dromerige dichtgevoel van het jarige kind weer op te roepen.

Maar in plaats daarvan zei ze, niet in staat haar eigen woorden tegen te houden: 'Is het een touw om me te verhangen?'

Plotseling buitelden de problemen over elkaar heen: Charlottes nogal macabere gevoel voor humor, haar onvermogen om zich sportief te gedragen en, veel rampzaliger, de recente, afschuwelijke dood van Clarks moeder, die zelfmoord had gepleegd.

Charlottes ogen vlogen open toen tot haar doordrong wat ze had gezegd.

'Grapje,' zei ze. 'O god. Het was een grapje. Ik dacht er niet bij na. Ik bedoelde er helemaal niks mee.'

Clark stond nog steeds met het verjaarscadeau achter zijn rug. In zijn ogen flakkerde even iets op, maar aan zijn gezicht veranderde niets.

'Ga je nou nog echt raden of niet?' vroeg hij.

Charlotte keek naar de grond. 'Ik héb al echt geraden, Clark,' zei ze zachtjes.

‘Maar twee keer? Is dat alles wat je kunt verzinnen?’

‘Mag ik het cadeau niet gewoon hébben?’ vroeg Charlotte.

‘Maar het raden is juist het leukste,’ zei hij. ‘Zeg...’ Het cadeau, dat slordig in gestreept papier was verpakt, hing nu naast hem. ‘Je geniet helemaal niet van je verjaardag, Charlotte. Jij wordt altijd verdrietig op die dag. Ik wilde het dit jaar nou eens leuk maken.’

Ze stonden even zwijgend tegenover elkaar. Het was waar, dat van Charlotte en haar verjaardagen. Ze deed ontzettend haar best het feestvarken te zijn, maar ze hield het niet vol. Buiten liet de hond weer eens zijn langdurige, diepbedroefde gejang horen. Ze hoorden het geluid van zijn ketting die heen en weer sleepte over het terras. Clark keek naar de grond en Charlotte uit het raam. De haagdoorn schudde zijn naakte, nijldige takken.

‘Februari,’ zuchtte Charlotte. ‘Waarom moest ik geboren worden in de droevigste maand van het jaar?’

‘Zie je?’ zei Clark. ‘Daar heb je het al, je wordt verdrietig.’

‘Voor geadopteerde kinderen verzinnen ze vaak gewoon een verjaardag. Ik bedoel, soms weten ze de datum niet. Dus misschien ben ik wel helemaal niet op deze dag geboren. Ik heb mijn geboortebewijs nooit gezien. Er kan bij de adoptie best met de papieren zijn geknoeid. Misschien zaten ze nog niet aan hun quotum voor februari.’

‘Heel goed.’ Clark maakte een gebaar met zijn schouder. ‘Het cadeau heeft iets te maken met de tijd van het jaar. Snap je? Je bent warm.’

‘Een regenjas?’ Charlotte kneept haar ogen half dicht.

‘Nee,’ zei Clark, en hij verstopte het cadeau weer achter zijn rug. Op dat moment beseftte hij dat hij een regenjas had moeten kopen. Dat zou veel beter zijn geweest dan het stomme cadeau dat hij wel had gekocht. Zijn armen deden pijn omdat hij het pak nu al zo lang achter zijn rug hield. Maar het leek nu te laat om het haar alsnog gewoon te geven.

‘O-o-o,’ zei ze. ‘Nou weet ik het.’

Er verscheen een glimlach op Charlottes gezicht, en heel even voelde Clark zich vreselijk schuldig. Ze raadde dat het kaartjes waren voor *Giselle*, het ballet dat in een naburige stad werd opgevoerd en waarvan ze een paar keer had gezegd dat ze er wel heen wilde, maar dat was fout. Totaal niet uit het veld geslagen raadde ze verder, een sjaal en een paraplu, allebei fout maar wel allebei verband houdend met de tijd van het jaar. Ze raadde nog een aantal plausibele dingen, en Clark merkte op dat dat stuk voor stuk betere cadeaus zouden zijn geweest dan die stomme keus van hem. Hij had er lang en diep over nagedacht welk cadeau hij zijn vrouw dit jaar zou geven, en toch was geen van die plausibele dingen in hem opgekomen. Hij luisterde, keek naar de keukenmuren, die fris roken en nog nat waren van de verf, en had pijn in zijn armen.

Een konijn sprong vanuit de heg de achtertuin in. Charlotte keek ernaar.

‘Is het een konijn?’ vroeg ze.

Toen begon ze in het wilde weg te raden en Clark hield haar niet meer tegen: een gehaktmolen, een garde, een mie-

reneter, een cheeseburger, een schapenhoeder, een koorts-thermometer, een muis met een IQ van 185, een purper hart van amarante, een onbekende outsider, een vogel in de hand, een brandende braamstruik, een vriendelijk woord, een briljant idee, een beschermengel, het eeuwige leven.

‘Jezus,’ zei ze, en ze begon te huilen.

Clark liep naar de provisiekamer en legde het pak op de bovenste plank. Ze waren vergeten die kamer ook te schilderen. Hij keek naar het haveloze behang.

‘Ik geef het je later wel,’ zei hij hardop in de provisiekamer.

Charlotte ging aan de ontbijttafel zitten en Clark naast haar. Hij gaf haar een tissue. Ze zeiden een poosje niets.

‘Vanaf het moment dat we hier zijn gaan wonen hebben we ruzie,’ zei Charlotte. ‘Vroeger nooit.’

‘Goed, laten we dan geen ruzie meer maken,’ zei Clark. ‘Het komt van de stress.’

‘Ja, we hebben heel veel stress gehad. De begrafenis. Het uitzoeken van de oude spullen. De verhuizing. Allemaal tegelijk.’

‘Inpakken, uitpakken. Schilderen.’

‘Borden stukgooien. Al dat werk.’ Charlotte glimlachte bedeesd en begon toen weer te huilen.

‘Niet huilen,’ zei Clark teder, en hij pakte haar hand.

‘Waarom niet?’ zei ze.

‘Ik weet niet,’ zei hij. ‘Je mag eigenlijk ook best huilen als je wilt.’

‘Ja, omdat ik jarig ben,’ zei Charlotte met een flauw lachje.

‘Zo is het,’ zei Clark. ‘Je mag huilen zoveel je wilt omdat

je jarig bent. Als je dat maar vaak genoeg doet, heb je op een dag genoeg voor een verjaardagsrivier.'

'Een rivier, helemaal van mij,' zei Charlotte.

Clark speelde met de servetstandaard die ze net hadden uitgepakt. Hij bewoog het horizontale staafje naar boven en naar beneden. Hij deed alsof hij de gillende servetten ont-hoofdde totdat hij haar uiteindelijk aan het lachen kreeg.

'Nou, Charlie,' zei Clark. 'Eén ding is zeker: je hebt be-slist je fantasie gebruikt.'

Charlotte lachte weer en droogde haar tranen met een servet. Daarna keken ze samen naar buiten, waar vochtige februariwindvlagen als een leger heksen door de kleine tuin trokken.